

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13, 89/16, 5/22 и 31/24) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08, 5/22 и 39/25), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2022. ГОДИНУ НАРОДНОГ ДЕМОКРАТСКОГ ПОКРЕТА

Број: 03-07-6-456/23
Сарајево, 17.12.2025. године

С А Д Р Ж А Ј

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле	5
Циљ прегледа и контроле	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2 ПРЕПОРУКЕ.....	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Народног демократског покрета за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, утврђено је да је Народни демократски покрет прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Народног демократског покрета за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Народни демократски покрет се финансирао из сљедећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	5.130,00	1,73
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	21.631,00	7,28
7.	Приходи из буџета (3-ф)	270.520,00	91,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	297.281,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	297.281,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2022. годину Народни демократски покрет је исказао расходе у укупном износу од 278.287,00 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНKE

Назив политичке странке је Народни демократски покрет. Скраћени назив странке је НДП.

Народни демократски покрет је уписан у регистар код Основног суда у Бањалуци рјешењем број: Рп-3/13 од 08.10.2013. године.

Сједиште политичке странке је у Бањалуци, улица Краља Петра I Карађорђевића бр. 111.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, лице овлаштено за заступање Народног демократског покрета је Драган Чавић, предсједник странке.

Овлаштено лице за подношење финансијских извјештаја за 2022. годину је Свјетлана Сегић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, организациону структуру Народног демократског покрета чине:

- НДП-Бањалука и
- 33 општинска одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Народног демократског покрета за 2022. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансира у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је трошкове изборне кампање остварила у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијског извјештаја Народног демократског покрета обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Преглед и контрола финансијских извјештаја Народног демократског покрета извршени су у периоду од 2014. до 2021. године, након којих су издати извјештаји са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, издат је извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним програмом утrophка средстава, да пријављује све прилоге, да се не финансира из забрањених извора, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да успостави потпуне, тачне и правовремене евиденције о приходима, расходима и обавезама странке, те да води помоћну књигу благајне на правилан начин и да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину, утврђено је да Народни демократски покрет није испоштовао све препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Народни демократски покрет је прекршио одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

(1) Народни демократски покрет је у годишњем финансијском извјештају, који је поднио Централној изборној комисији БиХ, исказао укупне расходе у износу од 278.287,00 КМ.

Увидом у Програм утrophка средстава за 2022. годину, који је странка доставила, утврђено је да је Народни демократски покрет планирао расходе у укупном износу од 302.630,00 КМ.

¹ У складу са одредбом члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

Анализом Програма утрошка средстава за 2022. годину, Служба за ревизију је утврдила да програм утрошка средстава није сачињен на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, односно није довољно аналитичан.

Странка је трошкове горива и енергије планирала у износу од 28.000,00 КМ без навођења колико средстава планира утрошити за гориво, а колико за електричну енергију. Исто тако, странка је утрошени материјал планирала у износу од 3.000,00 КМ, те није могуће утврдити у којим износима су планирани остварени трошкови канцеларијског материјала, трошкови ситног инвентара и ауто гума, трошкови осталог материјала и трошкови материјала за чишћење и хигијену.

Политичка странка је финансијска средства утрошила мимо утврђеног Програма утрошка средстава за 2022. годину, како слиједи:

- Странка је трошкове закупнине пословних простора, трошкове одржавања опреме, трошкове репрезентације и трошкове комуналних услуга исказала у већем износу од планираних за 4.086,00 КМ.

Планом расхода за 2022. годину, странка је планирала трошкове закупнине пословних простора у износу од 78.000,00 КМ, трошкове одржавања опреме у износу 1.500,00 КМ, трошкове репрезентације у износу од 20.000,00 КМ и трошкове комуналних услуга у износу од 500,00 КМ.

Народни демократски покрет је у годишњем финансијском извјештају исказао трошкове закупнине пословних простора у износу од 80.216,00 КМ, трошкове одржавања опреме у износу од 1.777,00 КМ, трошкове репрезентације у износу од 21.397,00 КМ и трошкове комуналних услуга у износу од 696,00 КМ.

- У програму утрошка средстава странка није планирала трошкове судских, др. спорова и казне ЦИК, а исте је остварила у износу од 2.550,80 КМ.

Такође, у програму утрошка средстава странка није планирала трошкове воде, а исте је остварила у износу од 371,00 КМ.

С обзиром да политичка странка програм утрошка средстава није сачинила на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, те да је финансијска средства странка у износу од 7.007,80 КМ утрошила мимо свог програма утрошка средстава, прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(2) Увидом у рачун правног лица „ГАС ПЕТРОЛ“ д.о.о. Мркоњић Град бр. 801-681-2022 од 30.09.2022. године у износу од 5.000,00 КМ утврђено је да на рачуну нису наведени подаци о возилу, односно регистарској ознаци возила.

С обзиром да на рачуну нису наведени подаци о возилу, односно регистарској ознаци возила којем је издато гориво, те да странка није доставила податке о возилу нити је рачун овјерен од стране корисника, није могуће утврдити у коју сврху је утрошено гориво, тј. у коју сврху су утрошена финансијска средства странке.

б) Народни демократски покрет прекршио је одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја и друге финансијске документације утврђено је да Народни демократски покрет није у пословним књигама успоставио правилне евиденције о приходима, расходима и обавезама, помоћну књигу благајне није водио на правилан начин, те обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину није попунио у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник), чиме су прекршене одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Увидом у копије дневника благајне за април и септембар 2022. године утврђено је да дневници благајне нису потписани од стране благајника. Такође, на налозима исплате није наведено име лица којем су исплаћена средства, те исти нису потписани од стране благајника, нити од стране лица којем је новац исплаћен. Рачуни на основу којих су исплаћена средства из благајне, такође, нису овјерени од стране овлашћеног лица за исплату.
- (2) Народни демократски покрет у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није успоставио правилне и потпуне евиденције о приходима, чиме је прекршио одредбе члана 13., 18. и 19. Правилника.
- Контролом извода са трансакцијског рачуна утврђено је да је дана 23.11.2022. године Велибор Микаћ на име чланарине Народном демократском покрету уплатио износ од 120,00 КМ. Наведена средства, политичка странка је у пословним књигама евидентирала у оквиру прихода из буџета, те у финансијском извјештају исказала у оквиру прихода из буџета Града Прњавор, чиме је прекршила одредбе члана 13. и 19. Правилника.
 - Политичка странка у пословним књигама није евидентирала приход по основу бесплатног кориштења пословних простора. Увидом у изјаве физичких лица, које је странка доставила, те увидом у Уговор број: 01-374-35/21 од 15.06.2021. године који је доставила Општина Нови Град, утврђено је да је Народни демократски покрет користио просторе у Мркоњић Граду, Пелагићеву, Петрову, Рибнику, Шипову, Котор Вароши, Модричи, Шамцу, Источној Илици, Приједору, Љубињу, Осмацима, Костајници, Братунцу, Вишеграду, Градишци, Козарској Дубици, Челинцу, Рудом, Чајничу, Источном Дрвару и Новом Граду без обавезе плаћања закупнине, који према подацима из годишњег финансијског извјештаја износе 21.631,00 КМ.
 - У обрасцу 3-ф (приходи из буџета) странка није исказала тачне податке о приходима из буџета чиме је прекршила одредбе члана 19. Правилника.
- Странка је у обрасцу 3-ф исказала приходе из буџета Града Бањалука у износу од 232.767,00 КМ.
- Контролом извода са трансакционог рачуна утврђено је да се странка није финансијирала из буџета Града Бањалука, те да је наведена средства примила из буџета Републике Српске за 2022. годину.
- (3) Народни демократски покрет није успоставио потпуне и правилне евиденције о расходима и није правилно исказао расходе у обрасцима годишњег финансијског извјештаја, чиме је прекршио одредбе члана 21. и 22. Правилника.
- У годишњем финансијском извјештају Народни демократски покрет је исказао трошкове пословних простора у укупном износу од 80.216,00 КМ. Увидом у пословне књиге утврђено је да су трошкови закупнине пословних простора евидентирани у укупном износу од 58.585,50 КМ, а да странка трошкове закупнине пословних простора које је користила без накнаде, процијењене вриједности 21.631,00 КМ, није евидентирала.
- Такође, увидом у изводе са трансакцијског рачуна утврђено је да је странка плаћала обавезе по основу закупнине пословних простора из 2021. године и исте прокњижила као трошкове текућег периода, што указује да странка трошкове закупнине пословних простора не евидентира у моменту настанка, већ у моменту плаћања обавезе.
- Политичка странка је дио трошкова закупнине пословних простора исказала у већим износима у односу на цијене закупнине за 2022. годину, које су утврђене уговорима о закупу.
1. Закупнина пословног простора, који је користио ОО Бијељина уговорена је у износу од 7.200,00 КМ, а странка је у финансијском извјештају исказала трошак закупнине у износу од 7.800,00 КМ.

2. Код организационог дијела у Фочи странка је исказала трошак закупнине пословног простора у износу од 968,00 КМ. Увидом у достављену документацију, утврђено је да су трошкови закупнине у 2022. години износили 894,00 КМ
3. Закупнина пословног простора, који је користио ОО Билећа уговорена је у износу од 1.053,00 КМ, док је странка је у финансијском извјештају исказала трошак закупнине у износу од 1.302,00 КМ.
4. Код организационог дијела у Добоју странка је исказала трошкове закупнине пословних простора у износу од 156,00 КМ, а код организационог дијела у Српцу у износу од 1.318,00 КМ. Увидом у оговоре о закупу пословних простора, утврђено је да су трошкови закупнине у Добоју износили 61,80 КМ, док су трошкови закупнине у Српцу износили 1.216,80 КМ.

Такође, увидом у достављену документацију, утврђено је да је трошкове закупнине пословних простора које је странка користила у Вишеграду, Котор Вароши, Приједору, Љубињу, Осмацима, Костајници, Братунцу и Рудом, политичка странка у годишњем финансијском извјештају исказала у већем износу у односу на стварне трошкове.

5. Код организационих дијелова у Палама и Прњавору странка је исказала трошкове закупнине у износима од по 3.250,00 КМ. У поступку прегледа, странка није доставила документацију о кориштењу пословних простора, тако да није утврђено да ли су трошкови закупнине исказани у тачном износу. Истичемо да странка није исказала друге трошкове, као што су трошкови електричне енергије, воде и сл. за наведене одборе.
- (4) Народни демократски покрет није на правилан начин попунио образац 5 (обавезе) годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, чиме је прекршио одредбе члана 24. Правилника.

Странка је навела да су обавезе из обрасца 5.2. настале 31.12.2022. године. Увидом у аналитичке картице добављача, утврђено је да су обавезе настале прије наведеног датума.

Такође, у главној књизи политичка странка исказује преплате на аналитичким картицама код једанаест (11) добављача у укупном износу од 528,26 КМ, од чега се дио односи на преплате по почетном стању на дан 01.01.2022. године, што указује да политичка странка нема потпуне и правилне евиденције о својим расходима и обавезама.

- (5) Прегледом су утврђени недостаци код рачуна добављача, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима², те да рачуни нису овјерени и одобрени за књижење и плаћање, што указује да странка нема успостављене интерне контроле.

- Увидом у трошкове репрезентације и документацију на основу које су евидентирани, тј. рачуне добављача Хотел „Видовић” д.о.о. Бањалука број: 1-566/2022. од 06.04.2022. године у износу од 212,50 КМ, рачун број: 1-818/2022 од 15.05.2022. године у износу од 495,00 КМ, рачун број: 1-862/2022 од 20.05.2022. године у износу од 412,50 КМ и рачун број: 1-1664/2022 од 12.09.2022. године у износу од 508,00 КМ, утврђено је да су на рачунима наведене само услуге ресторана, без спецификације која би садржавала врсту и количину хране и пића.

- Рачун који је Народном демократском покрету испоставило правно лице Штампарија „EXPRESS“-Бабић Душко с.п. број: 487/22 од 19.09.2022. године на износ од 2.035,85 КМ није потписан од стране корисника, односно Народног демократског покрета, нити је на

² У складу са рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

други начин потврђена испорука уговореног промотивног материјала политичкој странци.

- Рачун правног лица „ГАС ПЕТРОЛ“ д.о.о. Мркоњић Град бр. 801-681-2022 од 30.09.2022. године у износу од 5.000,00 КМ није овјерен за књижење нити плаћање од стране одговорног лица политичке странке. Такође, на рачуну нису наведени подаци о возилу-регистарска ознака.

(6) Народни демократски покрет је дио трошкова изборне кампање евидентирао без вјеродостојне књиговодствене документације.

Наиме, политичка странка је у обрасцу 4.2 годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину исказала трошкове изборне кампање у износу од 55.749,00 КМ, од чега се 45.000,00 КМ односи на средства које је Народни демократски покрет уплатио на рачун Социјалистичке партије по основу коалиционог споразума.

Увидом у Споразум о заједничком финансирању трошкова изборне кампање коалиције „Социјалистичка партија Петар Ђокић - НДП - СНП“ путем посебних рачуна за финансирање трошкова изборне кампање од 15.05.2022. године, утврђено је да су коалициони партнери договорили да заједничке трошкове изборне кампање који се односе на потврђене коалиционе листе кандидата за Народну скупштину Републике Српске и Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ финансирају у потпуности путем посебног рачуна који је отворила Социјалистичка партија.

У ту сврху, Народни демократски покрет је на посебан рачун Социјалистичке партије за финансирање коалиције, уплатио средства у износу од 45.000,00 КМ, те у својим пословним књигама евидентирао трошкове изборне кампање у истом износу, без вјеродостојних књиговодствених исправа који би оправдали наведене трошкове.

Трошкови кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ³ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, на основу броја бирача, Народни демократски покрет је у сврху изборне кампање могао потрошити 125.932,20 КМ.

Народни демократски покрет је у обрасцу 4.2 годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину исказао трошкове изборне кампање у износу од 55.749,00 КМ.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Народном демократском покрету да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да сачини програм утрошка средстава на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, као и упоредба остварених трошкова са планираним, те да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са програмом утрошка средстава,*

³ Члан 15.10 став 2. Изборног закона Босне и Херцеговине прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да успостави правилне евиденције о приходима, расходима и обавезама странке, те да води помоћну књигу благајне на правилан начин и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Народни демократски покрет није доставио примједбе на налазе ревизије и мишљење ревизора дато у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Шеф Одсјека за предревизијске и административне послове

Ријад Селмановић

Помоћник ревизора

Драгомир Елез